

Od 15 marca ARiMR będzie przyjmować wnioski o przyznanie dopłat bezpośrednich, wsparcia ONW i płatności rolnośrodowiskowych za 2012r.

Jak co roku, od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej, w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od 15 marca do 15 maja br. można będzie składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach systemów wsparcia bezpośredniego za 2012 r., pomocy finansowej z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (płatność ONW) oraz o przyznanie płatności z "Programu rolnośrodowiskowego" w ramach PROW 2007-2013. O wszystkie te płatności można się ubiegać składając wspólny wniosek. W tym roku, podobnie jak w zeszłym, będzie go można złożyć przez Internet. W portalu internetowym ARiMR znajduje się specjalna aplikacja, która pozwala na wypełnienie wniosku, a następnie na wysłanie go w formie elektronicznej. To bardzo duże ułatwienie dla rolników. Nie trzeba bowiem tracić czasu na wizytę w biurze powiatowym ARiMR czy na poczcie, gdzie często trzeba czekać w kolejce, wniosek można złożyć nie ruszając się z domu. Elektroniczny formularz wniosku został tak przygotowany, że identyfikuje błędy powstałe podczas jego wypełniania i informuje o tym, a jeżeli pomyłka nie zostanie usunięta, nie pozwoli na wysłanie dokumentu. W wypełnieniu takiego wniosku pomaga także szczegółowa instrukcja zamieszczona w portalu ARiMR. Aby móc skorzystać z internetowej drogi przygotowania i wysłania wniosku o dopłaty, trzeba mieć swój login i kod dostępu do specjalnego systemu informatycznego. Te osoby, które jeszcze go nie mają wystarczy, że wypełnią stosowny wniosek, udostępniony w portalu internetowym ARiMR. Wypełniony formularz trzeba złożyć w "swoim" biurze powiatowym Agencji. Nadany login i kod dostępu można używać bez żadnych ograniczeń czasowych.

Informacje o systemie wsparcia bezpośredniego

Dopłaty bezpośrednie Unia Europejska wprowadziła w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (w tym roku mija jej 50 lecie), aby rekompensować rolnikom obniżkę cen minimalnych i interwencyjnych na produkty rolne, na unijnym rynku. Obecnie Wspólna Polityka Rolna to całość działań podejmowanych przez Wspólnotę w sektorze rolnictwa dla osiągnięcia określonych celów takich jak: zwiększenie wydajności produkcji rolnej, zapewnienie odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej, stabilizacja rynków oraz zapewnienie odpowiednich cen dla konsumentów, wreszcie zagwarantowanie bezpieczeństwa żywnościowego. W ramach Wspólnej Polityki Rolnej są 2 zasadnicze typy mechanizmów: strukturalne i rynkowe. Dopłaty bezpośrednie są najważniejszym instrumentem WPR i wpisują się w zakres mechanizmów strukturalnych. Polscy rolnicy korzystają z takich dopłat od 2004 roku.

W 2012 roku nastąpiły zmiany w systemach wsparcia bezpośredniego polegające m.in. na tym, że ARiMR będzie finansowała więcej rodzajów płatności niż w ubiegłym roku.

W tym roku rolnicy po raz pierwszy będą mogli ubiegać się o płatność do surowca tytoniowego (płatność do tytoniu). Tą płatnością objęte będą grupy odmian tytoniu typu Virginia i Burley, a także odmiany tytoni ciemnych, pod warunkiem, że uprawiane będą w wyznaczonych rejonach. Wdrożenie płatności do tytoniu jest jednym z elementów modyfikacji stosowanego w Polsce programu wsparcia specjalnego. Celem tej płatności jest poprawa jakości produkowanego w Polsce surowca tytoniowego. Na wsparcie specjalne do tytoniu planowane jest przeznaczenie 29,035 mln euro rocznie (58,07 mln euro w latach 2012 i 2013).

Płatność do tytoniu będzie przysługiwała rolnikowi, który w danym roku spełnia warunki do przyznania jednolitej płatności obszarowej i złożył wniosek o jej przyznanie. Wysokość wsparcia uzależniona jest od ilości surowca tytoniowego, wyprodukowanego w rejonie uprawy tytoniu oraz spełniającego określone wymagania jakościowe i dostarczonego w wymaganym terminie zatwierdzonemu pierwszemu przetwórcy. Płatność przyznaje się do ilości nie większej niż wynikająca z umowy na uprawę tytoniu lub umowy kontraktacji. Umowę na uprawę tytoniu z pierwszym przetwórcą może zawrzeć rolnik indywidualny lub grupa producentów tytoniu w ramach umów kontraktacji zawartych z jej członkami.

Planowane jest, że do obszarów uprawy tytoniu będą należeć następujące rejony: lubelsko-podkarpacki, świętokrzysko-małopolski, kujawsko-pomorski, mazurski oraz dolnośląski, ponieważ charakteryzują się one sprzyjającymi warunkami klimatyczno-glebowymi dla prowadzenia takich upraw.

Od tego roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przejmuje od Agencji Rynku Rolnego przyznawanie płatności uzupełniającej: tzw. płatność niezwiązaną do tytoniu i płatność niezwiązaną do skrobi. Dopłaty te przysługują rolnikowi, jeżeli spełnia on warunki do przyznania jednolitej płatności obszarowej w danym roku i złożył wniosek o jej przyznanie oraz w dniu 14 marca 2012 r. był wpisany do rejestru podmiotów posiadających prawo do uzyskania płatności niezwiązanej, prowadzonego przez Agencję Rynku Rolnego. Jeżeli natomiast rolnik nie był wpisany do rejestru podmiotów posiadających prawo do uzyskania płatności niezwiązanej, może otrzymać płatność niezwiązaną do tytoniu lub do skrobi jeżeli:

- małżonek rolnika wnioskującego o tę płatność, w tym dniu był wpisany do tego rejestru, nawet jeżeli osoby te nie pozostawały w związku małżeńskim w dniu 14 marca 2012 r., albo
- rolnik lub jego małżonek odziedziczył gospodarstwo rolne osoby, która w tym dniu była wpisana do tego rejestru, albo
- rolnik lub jego małżonek nabył w całości gospodarstwo rolne osoby, która w tym dniu była wpisana do tego rejestru, a zbywca gospodarstwa wyraził pisemną zgodę na przyznawanie płatności niezwiązanej do tytoniu lub do skrobi nabywcy gospodarstwa rolnego, albo
- do dnia 14 marca 2012 r. nabył on z mocy ustawy prawo do uzyskania płatności niezwiązanej, a nabycie tego prawa nie zostało stwierdzone decyzją dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego.

W roku 2012 na płatność niezwiązaną do tytoniu planuje się przeznaczyć 48,5 mln euro, natomiast na płatność niezwiązaną do skrobi planuje się przeznaczyć kwotę 11,32 mln euro.

Trzecia bardzo ważna zmiana wprowadzona od 2012 r. dotyczy umożliwienia rolnikom z dwóch dodatkowych województw ubiegania się o płatności do owiec. Teraz takie dopłaty będą mogli otrzymać rolnicy z siedmiu województw: podkarpackiego, małopolskiego, śląskiego, opolskiego, dolnośląskiego, łódzkiego oraz świętokrzyskiego. Inne warunki przyznawania takiej płatności pozostają bez zmian.

Kolejną zmianą wdrażaną od 2012 roku jest zmiana zasad przyznawania płatności do owoców miękkich. Oddzielna płatność do owoców miękkich zastąpi dotychczas stosowaną przejściową płatność z tytułu owoców miękkich. Na realizację oddzielnej płatności do owoców miękkich będzie przeznaczona kwota ok. 19,2 mln euro. Oddzielna płatność do owoców miękkich będzie przysługiwała rolnikowi, który spełnia warunki do przyznania jednolitej płatności obszarowej w danym roku i złożył wniosek o jej przyznanie, do powierzchni uprawy truskawek lub malin, do których została przyznana przejściowa płatność do owoców miękkich w roku 2008. Oddzielna płatność do owoców miękkich będzie przysługiwała również jeżeli w roku 2008 płatność do owoców miękkich została przyznana małżonkowi rolnika, spadkodawcy rolnika lub spadkodawcy małżonka rolnika, poprzednikowi rolnika lub przekazującemu gospodarstwo rolne w związku z wypłacaną rentą strukturalną, emeryturą lub rentą rolniczą z ubezpieczenia społecznego rolników.

W 2012 roku na jednym formularzu wniosku, rolnicy mogą ubiegać się o następujące rodzaje płatności, w ramach systemów wsparcia bezpośredniego:

- jednolitą płatność obszarową (JPO);
- uzupełniające płatności obszarowe (UPO):
 - do grupy upraw podstawowych,
 - do powierzchni uprawy chmielu niezwiązanej z produkcją,
 - do powierzchni upraw roślin przeznaczonych na paszę uprawianych na trwałych użytkach zielonych (płatności zwierzęce);
- płatności uzupełniające:
 - dla producentów surowca tytoniowego - płatność niezwiązaną do tytoniu,
 - w zakresie produkcji ziemniaka skrobiowego - płatność niezwiązaną do skrobi;
- specjalną płatność obszarową do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych;
- wsparcie specjalne - płatność do krów;
- wsparcie specjalne - płatność do owiec;
- wsparcie specjalne do surowca tytoniowego - płatność do tytoniu;
- płatność cukrową;
- oddzielną płatność z tytułu owoców i warzyw (płatność do pomidorów);
- oddzielną płatności z tytułu owoców miękkich.

Ponadto, analogicznie jak w roku 2011, na tym samym formularzu wniosku, rolnicy mogą także ubiegać się o:

- pomoc finansową z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- płatność rolnośrodowiskową (PROW 2007-2013).

W roku 2012 łącznie z tytułu płatności bezpośrednich polscy rolnicy mogą otrzymać kwotę ok. 3,4 mld euro.

Informacje o wsparciu z tytułu ONW

W ramach WPR, ale z PROW 2007-13 (czyli z II filaru WPR) wspierane jest gospodarowanie na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW). Gospodarowanie na takich terenach wymaga dodatkowych kosztów i większego nakładu pracy i by je zrekompensować wprowadzone zostały dopłaty ONW w ramach PROW 2007 -2013. Wysokość wsparcia produkcji rolniczej prowadzonej na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania zależy m.in. od warunków klimatycznych i ukształtowania terenu. Na obszarach nizinnych, stawka ONW w pierwszej strefie wynosi 179 zł/ha, w drugiej strefie, przy pochyłościach terenu przekraczających 12° - 264 zł/ha. Na obszarach górskich, do których zalicza się gminy i obręby ewidencyjne, gdzie ponad połowa użytków rolnych znajduje się na wysokości powyżej 500 m n.p.m., rolnik otrzymuje 320 zł/ha.

Przy naliczaniu płatności ONW stosuje się stawki degresywne. Rolnicy wnioskujący o płatność do 50 ha gruntów położonych na terenach ONW otrzymują 100 % płatności do całej wnioskowanej powierzchni. Natomiast rolnicy, którzy mają większe gospodarstwa, do kolejnych 50 ha - 50% tej stawki, a do następnych 200 ha - 25% stawki. Dla działek przekraczających powierzchnię 300 ha płatność ONW nie przysługuje.

W Polsce ponad 700 tys. rolników prowadzi działalność rolniczą na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. W ubiegłym roku w ramach tego wsparcia ARiMR wypłaciła około 1,3 miliarda złotych. Jak się szacuje, gdyby w naszym kraju nie było dopłat z tytułu ONW, to połowa gruntów użytkowanych rolniczo mogłaby zostać wyłączona z działalności rolniczej, bo byłoby to nieopłacalne.

Informacje o dopłatach z Programu rolnośrodowiskowego w ramach PROW 2007-2013

W ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej ochrona środowiska jest jednym z priorytetów. Rolnictwo w unii ma być wydajne i konkurencyjne, ale jednocześnie przyjazne środowisku i dlatego tak duży nacisk jest położony na wspieranie działalności rolniczej prowadzonej zgodnie z zasadami ochrony środowiska naturalnego oraz pomoc w różnych przedsięwzięciach pozytywnie wpływających na różnorodność biologiczną i zachowanie tradycyjnego krajobrazu terenów wiejskich, w wypadku Polski będącego często "wizytówką" kraju. Wszystkie działania służące osiągnięciu tych celów zostały wydzielone w PROW 2007-13 i nazwane "Programem rolnośrodowiskowym". Na jego realizację przewidziano 2,3 mld euro. Trzeba bowiem wziąć pod uwagę, że rolnik dbający o ochronę środowiska

musi np. podejmować specjalne działania agrotechniczne, co podnosi koszty, a jednocześnie zgodzić się na to by ograniczyć zużycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin, co pozbawia go części dochodu, bo osiąga mniejsze plony niż w wypadku prowadzenia intensywnej produkcji. Aby zrekompensować rolnikom te straty, ARiMR wypłaca im w czasie realizacji tego programu, czyli przez pięć lat pomoc finansową. Jej wysokość uzależniona jest od rodzaju pakietu i wariantu realizowanego w gospodarstwie.

Paleta wsparcia jakie można otrzymać wdrażając w swoim gospodarstwie Program rolnośrodowiskowy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest bardzo szeroka. Obejmuje bowiem dziewięć pakietów, a w każdym pakiecie jest możliwych kilka wariantów.

W 2012 roku rolnicy mogą składać wnioski o płatność w ramach następujących pakietów rolnośrodowiskowych:

- Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone
- Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne
- Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone:
 - Wariant 3.1.1 Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach - tylko wnioski kontynuacyjne z lat 2008 - 2010
 - Wariant 3.1.2 Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach na obszarach Natura 2000 - wnioski pierwszoroczne i kontynuacyjne
- Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000
- Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000
- Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie
- Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie
- Pakiet 8. Ochrona gleb i wód
- Pakiet 9. Strefy buforowe

Rolnicy, którzy chcą skorzystać ze wsparcia z "Programu rolnośrodowiskowego" muszą przedstawić "Plan działalności rolnośrodowiskowej", przygotowany przez uprawnionego do tego doradcę i muszą zobowiązać się do wypełniania przez 5 lat, liczonych od dnia 15 marca roku, w którym został złożony pierwszy wniosek o przyznanie płatności, warunków określonych w planie działalności rolnośrodowiskowej, a także do przestrzegania podstawowych wymagań dotyczących produkcji rolniczej na obszarze całego gospodarstwa oraz wymagań wynikających z poszczególnych pakietów. Aby otrzymać pomoc w ramach "Programu rolnośrodowiskowego" rolnik musi być samoistnym lub zależnym posiadaczem gospodarstwa rolnego położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej niż 1 ha. Przestrzeganie przyjętych przez rolnika zobowiązań będzie sprawdzane przez ARiMR. O te dopłaty mogą starać się m.in. rolnicy użytkujący ekstensywnie łąki i pastwiska oraz ci, którzy zdecydowali się na prowadzenie gospodarstwa metodami ekologicznymi. Coraz więcej rolników decyduje się także na chów i hodowlę zagrożonych wyginięciem ras zwierząt

gospodarskich takich jak: koniki polskie, bydło rasy polskiej-czerwonej czy świnie rasy złotnickiej lub puławskiej. Pieniądze z PROW 2007-13 wspomagają też utrzymanie upraw rzadkich roślin np. pszenicy płaskurki, owsa szorstkiego, tradycyjnych odmian jabłoni takich jak ananas bierzeńcki, reneta karmelicka jak również grusz noszących nazwy: bera boska, paryżanka, oraz śliw - np. brzoskwinowej czy mirabelki z Nancy.

W Programie rolnośrodowiskowym szczególnie dużą wagę przywiązuje się do pakietów 4 i 5 czyli ochrony ptaków. Chodzi bowiem o to, by z polskich łąk czy pól, nie zniknęły dzikie ptaki, które od zawsze miały tam swoje siedliska. Prowadzenie intensywnej uprawy może doprowadzić do tego, iż czajkę, rycyka, wodniczkę czy kulika wielkiego będzie można obejrzeć tylko w parku narodowym lub w ZOO i chodzi o to by temu zapobiec.

W 2011 roku wnioski o pomoc w ramach Programu rolnośrodowiskowego złożyło do ARiMR około 110 tys. rolników, a Agencja wypłaci im około 1,2 miliarda złotych.

Wypełnianie wniosków o dopłaty bezpośrednie, z tytułu ONW i Programu rolnośrodowiskowego za 2012 rok i ich składanie

Od połowy stycznia ARiMR wysyła sukcesywnie rolnikom tzw. spersonalizowane wnioski o wsparcie bezpośrednie wraz z materiałami graficznymi i instrukcją wypełnienia wniosku. Wnioski są wstępnie wypełnione w zakresie deklarowanych, w roku 2011, działek ewidencyjnych oraz działek rolnych, więc ich wypełnienie nie sprawia problemu. W przypadku, gdy rolnik obok ubiegania się o dopłaty bezpośrednie i ONW stara się również o płatności rolnośrodowiskowe, to do wniosku o te dopłaty, musi wypełnić i dołączyć, stanowiącą integralną część wniosku Deklarację pakietów rolnośrodowiskowych PROW 2007-2013.

Wszyscy, którzy złożą wnioski o wsparcie od 15 marca do 15 maja br. mogą liczyć na otrzymanie należnych dopłat w pełnej wysokości, natomiast osoby, które dostarczą swoje wnioski po 15 maja, ale nie później niż do 11 czerwca otrzymają takie płatności pomniejszone o 1% za każdy roboczy dzień opóźnienia.

Departament Komunikacji Społecznej ARiMR